

2 – elementarių saugaus darbo taisyklių laikymasis

- naudoti AAP tik pagal instrukcijoje nurodytą **paskirtį**;
- NEleisti patekti AAP ant drabužių, odos, neįkvėpti (apie tai perspėja instrukcija); darbu su AAP turėti specialius lengvai valomus drabužius, laikyti juos specialioje vietoje ir tvarkyti pagal instrukciją;
- NEvalgyti, NEgerti, NERūkyti tinkamai nesutvarkius darbo drabužių (pagal instrukciją) ir kruopščiai nenusiplovus rankų;
- laikyti AAP tik **originalioje** pakuotėje: NEnaudoti AAP taros kitiems daktams ar medžiagoms laikyti, nes NEįmanoma namų sąlygomis taip išplauti indo, kad neliktų AAP likučių;
- NElaikyti AAP likučių maistui skirtuose induose – kas nors netyčia gali praryti AAP;
- NElaikyti neberekalingo AAP likučio, utilizuoti jį instrukcijoje nurodytu būdu;
- AAP skiedimui naudoti tik šiam tikslui skirtus indus;
- AAP laikyti atskirai nuo kitų ūkyje naudojamų priemonių, kad jų nesumaišytumėte ir neapsinuodijtumėte;
- ruošti AAP naudojimui gerai vėdinamoje patalpoje;
- naudojant AAP atvirame lauke, ne šiltnamyje, parinkti nevėjotą dieną.

Jeigu uoliai laikomasi šių nesudėtingų taisyklių, tai apsinuodijimo rizika nėra didelė. Taip saugome savo sveikatą, aplinką ir gauname gerą derlių sode, darže, šiltnamyje.

Kali kilti klausimas, ar taip jau svarbu laikytis šių bei AAP instrukcijose išdėstytų reikalavimų? Kas nutiks, jei AAP leisime kontaktuoti su oda, jei jos per nepakankamai kruopščiai nuplautas rankas pateks į burną, jei prisikvėpuosime purškiamų pesticidų? Atminkite, kad apsinuodijimas gali būti ūmus ir lėtinis. Lėtinis, be abejojimo, pavojingesnis, nes negalavimas tai pasireiškia, tai pranyksta. **Balsiausia, kad pesticidų nulemti organizmo sistemų pokyčiai yra NEgrįžtami.** Metas sunerimti, jei:

- pradėdame primiršti kai kuriuos įprastinius dalykus, ūžia ausyse (chlorfenoksicetatiniai herbicidai, fosfoorganiniai ir karbamidiniai pesticidai);
- keičiasi odos spalva, nuolat skauda galvą, imama dusti („Dinoseb“ – labai toksiškas pesticidas);

- keičiasi kvėpavimo dažnis, veikiama centrinė nervų sistema, kinta reakcija į šviesą (fosfoorganiniai ir karbamidiniai pesticidai, „Dinoseb“, chlororganiniai junginiai, pentachlorfenolis);
- pabrinksta plaučiai, atsisako veikti inkstai, dažniausiai šie pakitimai negrįžtami (fosfoorganiniai ir karbamidiniai pesticidai, „Dinoseb“, „Paraquat“, pentachlorfenolis);
- sutrinka širdies kraujagyslių ritmas (chlorfenoksicetatiniai herbicidai, „Dinoseb“, pentachlorfenolis);
- atsirado karščiavimas, odos bėrimas, stiprus prakaitavimas („Dinoseb“, pentachlorfenolis);
- skauda akis iki regėjimo netekimo (fosfoorganiniai ir karbamidiniai pesticidai);
- atsirado nekontroliuojamos konvulsijos (fosfoorganiniai ir karbamidiniai pesticidai);
- sutrinka kepenų veikla (pentachlorfenolis, aliuminio ir cinko fosfida).

Šie požymiai tai atsiranda, tai pranyksta, bet būtina negrįžtamai ardo organizmo sistemas: centrinę nervų sistemą, kvėpavimo, virškinimo, regėjimo ir kitas.

Atskirai pažymėtinas netinkamas repelentų naudojimas. Dėl to gali būti pažeistos galvos smegenys, lengvesnis atvejis – odos bėrimas, uždegimas. Ypač didelė rizika pakenkti vaikų sveikatai.

Taigi, jeigu norime sulaukti gausaus derliaus, užauginti gražias gėles ir likti sveiki, nepatingėkime paskaityti AAP instrukcijos ir uoliai vykdyti jos nurodymus.

Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro
Sveikatos mokykla

Daugiau Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos
centro parengtų atmintinių rasite čia:

www.smlpc.lt

PESTICIDAI: DERLIUS GAUSESNIS, BET SVEIKATA...

www.smlpc.lt

Artėja pavasaris. Laikas ruošti gausiam derliui savo sode, darže, net ant palangės. Reikia daiginti sėklas loveliuose ant palangių, sodinukus perkelti į šiltnamius, prižiūrėti, patręsti, kad vešėtų, kad daržovės būtų skanios, vaisiai aromatingi, gėlės gražios, o mūsų sveikata stipresnė.

Kaip gi pasiekti laukiamo rezultato? Pirmiausia reikia augalus apsaugoti nuo kenksmingos aplinkos. Čia mums padeda aplinkos apsaugos priemonės (toliau – AAP), kurios ir pilamos, ir purškiamos, ir barstomos granulytėmis. AAP apsaugo augalą nuo kenksmingų organizmų, ligų, daro įtaką jo augimui. AAP poveikis gali padidinti arba sumažinti derlių iki 30 proc. Štai čia stabtelkime ir pagalvokime. Žinome, kad AAP yra pesticidai. Pasaulyje jie pripažinti pavojingomis medžiagomis, taigi jų naudojimas namų ūkyje reikalauja tam tikrų saugos veiksmų bei priemonių, kad derlius būtų saugus mūsų sveikatai. Pesticidai žymimi ryškiai, kad at-

kreiptų naudotojo dėmesį į galimą pavojų ne tik sveikatai ir aplinkai, bet ir gyvybei.

Ką turime daryti, kad naudodami AAP apsaugotume savo, savo šeimos narių (ypač vaikų) sveikatą ir nežalotume aplinkos, kurioje gyvename? Laikykimės kelių pagrindinių pesticidų naudojimo taisyklių:

1 – AAP pirkimas

- perkant AAP būtina patikrinti, ar AAP **autorizuota** Lietuvoje, ar nesibaigę registracijos terminas;

neregistruotą Lietuvoje AAP gali turėti nepagaidaujamą ir nenumatomą neigiamą poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai;

- patikrinti, ar nepasibaigęs AAP **galiojimo terminas**; AAP, kurios galiojimo terminas baigėsi, gali turėti nepagaidaujamą ir nenumatomą neigiamą poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai;
- patikrinti, ar **pakuotė** sveika;
- neužmiršti paimti iš pardavėjo AAP **naudojimo instrukcijos** ir atidžiai perskačius jos turinį laikytis AAP naudojimo sąlygų; naudoti asmens apsaugos priemones (pirštines, apsauginius akinius, respiratorių, kt.), tinkamai išvalyti darbinus drabužius po darbo;
- sunaikinti (utilizuoti) AAP likučius pagal instrukciją; laikyti AAP pagal instrukciją vaikams nepasiekiamoje vietoje.